

ברכת 'בורא נפשות'

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת לאחר אכילת מאכלים ומשקאות שחכמים לא קבעו לברך עליהם ברכה מיוחדת כמו שקבעו על הלחם – המזונות ושבעת המינים.

ברכות אחרונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לאחר אכילת כל אוכל, בכמות 'כזית', במעשה הברכה האדם מודה לבורא העולם על ההנאה מהעולם שהוא שייך לה'.

להלן הברכות האחרונות:

- 'ברכת המזון' – אחרי אכילת לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
- 'ברכה מעין שלוש' – אחרי אכילת מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם', יין או מיץ ענבים ועל פירות מ'שבעת המינים'.
- 'ברכת בורא נפשות' – אחרי אכילת פרות, ירקות ושאר הדברים שאין גידולם מהארץ.

ברכה 'מעין שלוש'

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת לאחר אכילת מאכל שברכתו מזונות או פירות משבעת המינים, וגם לאחר שתיית יין. ברכה זו היא תמצית של שלוש הברכות הראשונות הנאמרות בברכת המזון – ומכאן שמה.

ברכת המזון

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת לאחר אכילת לחם בשיעור של לפחות 'כזית'. אמירת הברכה היא מצווה מהתורה ונלמדת מהפסוק: 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוקיך'. (דברים ח, י)

'בְּרִיָּה'מוֹשֵׁג תוֹכֵן
בְּרֻכּוֹת

בְּרִיָּה הוּא כִּינוֹי לְדַבֵּר שְׁלָם כִּשֶׁהוּא
בְּאוֹתוֹ מַצֵּב בּוֹ נִבְרָא, וְלֹא הִשְׁתַּנָּה:
לְבַעַל חַיִּים, לְצוּמַח אוֹ כֹּל דָּבָר אַחֵר.
לְ'בְּרִיָּה' גַּם הִיא קִטְנָה בְּכֻמוֹת יֵשׁ לָהּ
חֲשִׁיבוֹת מִיּוֹחַדַּת בִּהְלָכָה.

לְדוּגְמָה: כְּדִי לְבָרֵךְ בְּרֻכָּה אַחֲרוֹנָה יֵשׁ
צוּרֵךְ לֵאכּוֹל לִפְחוֹת בְּכֻמוֹת שֶׁל 'כְּזִית',
אֲבֵל אִם אוֹכֵל מֵאֲכָל כְּבִרִיתוֹ לְמִשָּׁל
עֵינֵב אֶחָד, גִּרְגֵר אִפּוֹנָה אֶחָד וְכֹד' – יֵשׁ
סִפֵּק אִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ – לְמִרוֹת שֶׁהֵם פְּחוֹת
מ'כְּזִית'.

'בְּרִיָּה'מוֹשֵׁג תוֹכֵן
בְּרֻכּוֹת

בְּרִיָּה הוּא כִּינוֹי לְדַבֵּר שְׁלָם כִּשֶׁהוּא
בְּאוֹתוֹ מַצֵּב בּוֹ נִבְרָא, וְלֹא הִשְׁתַּנָּה:
לְבַעַל חַיִּים, לְצוּמַח אוֹ כֹּל דָּבָר אַחֵר.
לְ'בְּרִיָּה' גַּם הִיא קִטְנָה בְּכֻמוֹת יֵשׁ לָהּ
חֲשִׁיבוֹת מִיּוֹחַדַּת בִּהְלָכָה.

לְדוּגְמָה: כְּדִי לְבָרֵךְ בְּרֻכָּה אַחֲרוֹנָה יֵשׁ
צוּרֵךְ לֵאכּוֹל לִפְחוֹת בְּכֻמוֹת שֶׁל 'כְּזִית',
אֲבֵל אִם אוֹכֵל מֵאֲכָל כְּבִרִיתוֹ לְמִשָּׁל
עֵינֵב אֶחָד, גִּרְגֵר אִפּוֹנָה אֶחָד וְכֹד' – יֵשׁ
סִפֵּק אִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ – לְמִרוֹת שֶׁהֵם פְּחוֹת
מ'כְּזִית'.

'בְּרִיָּה'מוֹשֵׁג תוֹכֵן
בְּרֻכּוֹת

בְּרִיָּה הוּא כִּינוֹי לְדַבֵּר שְׁלָם כִּשֶׁהוּא
בְּאוֹתוֹ מַצֵּב בּוֹ נִבְרָא, וְלֹא הִשְׁתַּנָּה:
לְבַעַל חַיִּים, לְצוּמַח אוֹ כֹּל דָּבָר אַחֵר.
לְ'בְּרִיָּה' גַּם הִיא קִטְנָה בְּכֻמוֹת יֵשׁ לָהּ
חֲשִׁיבוֹת מִיּוֹחַדַּת בִּהְלָכָה.

לְדוּגְמָה: כְּדִי לְבָרֵךְ בְּרֻכָּה אַחֲרוֹנָה יֵשׁ
צוּרֵךְ לֵאכּוֹל לִפְחוֹת בְּכֻמוֹת שֶׁל 'כְּזִית',
אֲבֵל אִם אוֹכֵל מֵאֲכָל כְּבִרִיתוֹ לְמִשָּׁל
עֵינֵב אֶחָד, גִּרְגֵר אִפּוֹנָה אֶחָד וְכֹד' – יֵשׁ
סִפֵּק אִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ – לְמִרוֹת שֶׁהֵם פְּחוֹת
מ'כְּזִית'.

'בְּרִיָּה'מוֹשֵׁג תוֹכֵן
בְּרֻכּוֹת

בְּרִיָּה הוּא כִּינוֹי לְדַבֵּר שְׁלָם כִּשֶׁהוּא
בְּאוֹתוֹ מַצֵּב בּוֹ נִבְרָא, וְלֹא הִשְׁתַּנָּה:
לְבַעַל חַיִּים, לְצוּמַח אוֹ כֹּל דָּבָר אַחֵר.
לְ'בְּרִיָּה' גַּם הִיא קִטְנָה בְּכֻמוֹת יֵשׁ לָהּ
חֲשִׁיבוֹת מִיּוֹחַדַּת בִּהְלָכָה.

לְדוּגְמָה: כְּדִי לְבָרֵךְ בְּרֻכָּה אַחֲרוֹנָה יֵשׁ
צוּרֵךְ לֵאכּוֹל לִפְחוֹת בְּכֻמוֹת שֶׁל 'כְּזִית',
אֲבֵל אִם אוֹכֵל מֵאֲכָל כְּבִרִיתוֹ לְמִשָּׁל
עֵינֵב אֶחָד, גִּרְגֵר אִפּוֹנָה אֶחָד וְכֹד' – יֵשׁ
סִפֵּק אִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ – לְמִרוֹת שֶׁהֵם פְּחוֹת
מ'כְּזִית'.

פִּזִּית

מושג בסיס

שיעורים ומידות
בהלכה

מִדַּת נֶפֶחַ: 'פִּזִּית' הוּא שְׁעוֹר
אֲכִילָה שְׂנוּגֵעַ לְדִינֵים רַבִּים.
לְדַגְמָא: כַּמּוֹת הָאֵכֶל הַמְחִיבֵת
לְבָרֵךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה הִיא
מִשְׁעוֹר פִּזִּית - 27 סָמ"ק

לְצֵאת מִ(יָּדִי)
סָפֵק

מושג בסיס

נסיבות
בקיום המצוה

בהלכה יש פרטים שונים כמו כמות, זמנים וכד'.
לעיתים יש ספק אם עבר הזמן או אם הכמות
מתאימה, וכדי להיות בטוחים מוסיפים זמן או
מגדילים כמות, וכך "יוצאים מידי ספק",
ובטוחים שקיימו את ההלכה.
לדוגמה: ברכה אחרונה אומרים על כמות של
'כזית'. אם אכלו ולא בטוחים שזוהי כמות של
'כזית', יאכלו מעט יותר כדי "לצאת מן הספק"
ולברך ברכה אחרונה.
לפעמים יש ספק בגלל מחלוקת, ואז מנסים
לשלב את שתי הדעות ו'יוצאים מידי ספק'.

רְבִיעִית

מושג בסיס

שיעורים ומידות
בהלכה

מִדַּת נֶפֶחַ: 86 סָמ"ק.
לְדַגְמָא: כַּמּוֹת הַשְּׁתִּיָּה
הַמְחִיבֵת לְבָרֵךְ בְּרָכָה
אַחֲרוֹנָה הִיא מִשְׁעוֹר רְבִיעִית
- 86 סָמ"ק.

כְּדִי אֲכִילַת פָּרֶס

מושג בסיס

שיעורים ומידות
בהחכה

מִדַּת זָמַן: מִשְׁךְ הַזָּמַן
שֶׁלּוֹקֶחַ לְאֵכֶל 'פָּרֶס'.
כְּלוּמַר - כַּמּוֹת שָׁוֶה לַחֲצִי
כֶּפֶר לֶחֶם שֶׁהָיָה בְּזָמַן
חַז"ל (כְּאַרְבַּע דְּקוֹת).